

Med Edvard Grieg til Tidsspilde

Ved Kaare Bing

Den norske komponist Edvard Grieg blev født d. 15. juni 1843 og i anledning af 150-året 15. juni 1993 har Bergen Offentlige Bibliotek første-udgivet Griegs dagbøger, der afslører en fremragende iagttager og skribent, fuld af humor, sarkasme og sødme.

Professor Finn Benestad - der har mange Grieg-bøger bag sig - har samlet og redigeret dagbøgerne, og han fortæller i forordet, at det var en tur i Nordsjælland, der startede den sidste dag i juli i 1865, der gav Grieg inspiration til at skrive dagbøger.

Turen foretog han sammen med vennerne Benjamin Feddersen og Emil Hornemann. Han skriver:

1. AUGUST

Morgentour i Omegnen af Frederiksborg Slot. Indelukket^{*}, Badstuen, Fiskerhuset, Jægersbakken, med en fuldendt herlig Udsigt over hele Slottet, Omgivelserne, Byen Frederiksborg. Her er det for Beskueren ligemeget om Slottet er gammelt eller nyt, her ser man kun den rene, ægte nordiske Storhed. Omgiven af Søen paa alle Sider, gjør Slottet det Indtryk som om det ved et Trylleslag havde hævet sig af Bølgerne, Bygningens Høide, Taarnenes Slankhed og de himmelstræbende Spir, bidrage hertil.

Kl. 101/2 med Postbefordring til Helsing. Deilig Tour gennem Gribs Skov [Gribskov], hvori findes de herligste Gran og Lærketræer, som Danmark eier. Regn og Blæst. Ved Ankomsten til Helsing mør[banket].

^{*} -Indelukket- var en kafe - et traktørsted - ved Esrom Sø. Her kunne man få kjøpt mat og drikke og leie båter og annet utstyr.

Vejby-Tibirke årbog 1994

Kl. 1 1/2 en schofel Middagsmad. Herfra en Miil tilfods gennem lange, kjedelige Strækninger til Tisvilde, eller rigtigere Tidsspilde efter mine Anskuelser, thi Alt, hvad Touren frembød var et Par Tordenbyger, for hvilke vi hvert Oieblik maatte krybe i Skjul. Efter snart at have seet os mæt paa de trættende eensformige Omgivelser, var jeg for min Part nær ved at fortvivle af Kjedsomhed, thi Intet er vistnok i stand til at indvirke mere dræbende paa Sindet end en øde, næsten uoverseelig Slette, her og der opfyldt af Sanddynger, over hvilke Vinden piber.

Men det maa have staaet skrevet i Skjæbnens Bog, at fra dette Oieblik vor gode Norne [skjæbnegudinne] vilde forbarme sig over os, thi fra nu af og lige til ud paa Aftenen afløste det ene interessante Point det andet. Vi befandt os i Tisvilde næsten tilfældigt udenfor Forstraad, Skovridder Hansens Bopæl, hvor vi besluttede at ty ind for i al Fald at slukke vor brændende Tørst, der i den lumre Luft var stegen til det Høieste.

Vi kom ind i Kjøkkenet og spurgte en Pige, der ved alle vore Spørgsmaal viste sig at være et Fæ, om det ikke var muligt at erholde et Glas Mælk. Efter at have ventet en Stund i Gaardsrummet blev det betydet os at vi skulde gaa ind ad en anden Dør, og vi adlød naturligvis strax Ordre, og befandt os nu i en mørk, skummel Gang, hvorfra førte 3 Døre i forskellige Retninger. En af disse aabnede sig, og Eieren, Skovridderen, en gammel graahaaret, næsten stokdøv Mand stod foran os. I Begyndelsen lode vi til at interessere ham saare lidt, men ikke før hørte han at vi vare Musikere, førend hans Ansigt paa engang opklaredes kjendeligt - stik det Modsatte af hvad ellers pleier at være Tilfældet i disse Egne, hvor Kunstnere betragtes som et Slags Fanter, forfeilede Subjekter.

Som et andet Menneske ved Underretningen om vort Fag, førte han os ind i Sideværelset, hvor der i et Hjørne stod et Klaver, ved Hjælp af hvilket han haabede at faa Anledning til at ..profitere af vort Talent«. Jeg satte mig ved Pianoet, - et gammelt af Marchals Fabrik-, slog nogen Akkorder an, o vee! et sandt Misfoster af et Instrument, toneløst Hakkebræt, fem Oktaver, 3-4 Toner under Kammertonen og - ustemt i den høieste Potens.

Vejby-Tibirke årbog 1994

Men »Ka va her aa gjøre?« Jeg spillede en dansk og en svensk Folkesang, den sidste tiltalte ham meget, han udtalte sin varme Interesse for den hulde Fru Musica, og spurgte om min Yndlingscomponist.

»Skovridergaarden« i Tisvilde By.

Det vilde, synes mig, have været Vanvid at udtale Navnet, og [jeg] grundede derfor paa et populært Navn, som kunde more ham, thi hvor skulde vel en gammel Forstmand her i dette afsides Hul kjende noget til min guddommelige Yndling, men Feddersen hjalp mig ud af Forlegenheden ved høit at brøle: Robert Schumann.

- »Aha! Schumann! Ham der blev gift med Clara Wieck?«

- »Rigtig!«

- »Jo hende kiender jeg godt til, jeg er sogar beslægtet med hende.«

- »Hvad for Noget?«

Og nu kom først Samtalen rigtig paa Glid. »Men hvad siger De saa om Mendelssohn Bartholdy? Det er min Yndling!«

Og nu maatte jeg til med h-mol Capricen. Den klang, som naar man slaar paa gamle Blikbommer, men Skovridderen var fort jus at,

Med Edvard Grieg til Tidsspilde

Vejby-Tibirke årbog 1994

og indlod sig med os om alle Nutidens udøvende Capaciteter. Da Jeg satte mig til Claveret, tilraabte han i sin Henrykkelse Pigen: Thee og Smørrebrød, snarest mulig! og efter endt Concert inviterede han os til Bords med mange Taksigelser, tilføiende at Kunstnere altid være velkomne Gjæster hos ham. Thee og Smørrebrød med samt en Cognac, Alt gik fortræffeligt ned, og vi bleve igjen opfordrede til at overnatte, men Vognen holdt forspændt for Døren, og vi tog afsted, inderlig rørte over den fortræffelige gamle Mands Hjertelighed og Gjæstfrihed.

Herfra gik Touren over store, øde Strækninger, opfyldte af Flyvesand, til Frederiksvæk. Denne Kjørsel var noget af det Interessanteste jeg har oplevet og mindst havde jeg drømt om at træffe slig Natur i det ellers saa yndige Sjælland. Af mærkelige Punkter paa denne Vei traf os ikke saa faa, først og fremst Frederikshøi, i Aaret 1849 gjort tilgængelig og døbt af Frederik d. VII. Til dette Punkt naaede vi ad en Skovvei, som var i en saa miserabel Tilstand at vi ofte vare yderst nærved at vælte, men dette forhøiede just det Piquante i den allerede temmelig originale Situation.

Udsigten fra Frederikshøi er noget af det Stolteste jeg har seet. Uendelige Heedestrækninger, i høie Bakker og dybe Dale, omtrent som i et norsk Høifjeldslandskab, omgiven af det brusende Kattegat og hertil en Himmel, svanger med det forfærdeligste Uveir og gjort end interessantere ved de mest grelle Lysbrydninger bidrog til at fremkalde denne pitoreske Scene. Vild Natur og vildt Veir passe sammen, det giver Eenhed. Ikke ret langt herfra besaa vi Ruinerne af Asserbo Slot, fra det 12te Aarhundrede.

Endelig efter en 2-3 Timers Kjørsel ankom vi til Frederiksværk, total gjennemblæste af den forfærdelige Storm. Hvor velkommen en middellmaadig Seng i et Qvistværelse var os, behøver jeg vel neppe at sige. Men Stormen peb i en Grad at det, trods al Træthed ikke var muligt at lukke et Øie.